

DOI [https://doi.org/10.32405/2522-9931-2020-13\(42\)-153-168](https://doi.org/10.32405/2522-9931-2020-13(42)-153-168)

УДК 327.7:314.1-047.22]:578.834COVID-19

Кириченко Микола Олексійович,

доктор філософії, член-кореспондент Академії наук
вищої освіти України,
ректор ДЗВО «Університет менеджменту освіти».
Київ, Україна.

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1756-9140>

kmumo@i.ua

Отамась Інна Григорівна,

кандидат історичних наук, завідувач відділу наукової роботи,
доцент кафедри університетської та професійної освіти
Центрального інституту післядипломної освіти
ДЗВО «Університет менеджменту освіти».
Київ, Україна.

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-3098-2274>

OtamasInna@ukr.net

ЮНЕСКО ТА ООН ПРО ПОІНФОРМОВАНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО COVID-19: ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація. У період пандемії COVID-19 відкрилися нові можливості та форми навчання, викладання, спілкування й проведення досліджень для мільйонів учнів, викладачів і дослідників. Зрозуміло, що вплив COVID-19 на систему вищої освіти був величезним. Багато університетів гнучко відреагували на кризу, але, як показують статистичні дані після опитування Міжнародної асоціації університетів (МАУ), не всі заклади вищої освіти були готові до надання повноцінних онлайн-програм. У статті проаналізовано проблеми кризи в освітній сфері у період пандемії COVID-19, способи виходу з неї та форми підтримки урядами різних країн і міжнародними організаціями. Результати дослідження виявили, що під час глобального опитування МАУ щодо впливу COVID-19 на вищу освіту в усьому світі майже 2/3 респондентів, які відповідали на запитання щодо обраної форми навчання, зазначали, що викладання проводилося дистанційно. Цей результат узгоджується з даними U-Multirank, які показують, що майже 60% університетів в усьому світі повідомляли про умови онлайн-навчання у своєму стратегічному плануванні до COVID-19 [4]. Міжнародна асоціація університетів (МАУ), заснована в 1950 році під егідою ЮНЕСКО, є провідною глобальною асоціацією закладів вищої освіти та організацій усього світу. МАУ об'єднує своїх членів із понад 120 країн для роздумів та дій щодо

спільних пріоритетів. МАУ є незалежною неурядовою організацією та офіційним партнером ЮНЕСКО. МАУ виступає голосом вищої освіти для ЮНЕСКО та інших міжнародних організацій і забезпечує глобальний форум для керівників установ та асоціацій. Її послуги в пріоритетному порядку доступні членам, а також організаціям, установам та органам влади, що займаються вищою освітою, а також особам, що ухвалюють рішення щодо політики, спеціалістам, адміністраторам, викладачам, дослідникам та студентам.

Ключові слова: ЮНЕСКО; ООН; пандемія COVID-19; освіта; онлайн-навчання.

1. ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Щомісяця ЮНЕСКО, зокрема Бюро освіти, публікує звіти про загрози для освітнього сектора через пандемію COVID-19. В одній із заяв ішлося про те, що через зірваний навчальний процес світові загрожує деградація, оскільки рівень освіченості населення помітно знизиться. Водночас ООН теж вводить новий термін – «катастрофа покоління».

В ООН уже підготували план порятунку освіти в умовах пандемії. Основні меседжі: заклади освіти мають відкритися якомога швидше, як тільки вдасться взяти під контроль поширення інфекції; бюджети освітніх програм слід захистити від скорочень і навіть збільшити; освіту мають здобути всі, особливо діти з груп ризику, для них варто підготувати окремі освітні ініціативи. В ООН наголошують: майбутнє освіти створюється вже зараз, тож усі рішення уряду матимуть тривалий вплив на сотні мільйонів людей і на перспективи розвитку країн на наступні десятиліття.

Зі свого боку, ЮНЕСКО теж заявляє про створення коаліції освіти, до якої увійшли ООН, Світовий банк, Глобальне партнерство з питань освіти тощо. Це посил до уряду кожної країни про те, що, крім ретельного ведення статистики про кількість нових заражень на коронавірус, крім підготовки медичної галузі до боротьби з епідемією, не можна забувати про освітні процеси. Ідеться не лише про зонування країни, ідеться про розуміння, що інвестиції в освіту зараз, навіть у час надзвичайної ситуації, вплинуть на майбутнє.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж 2020 року було опубліковано статті, які стосуються впливу COVID-19 на систему освіти, звіти Міжнародної асоціації університетів із глобальним опитуванням з метою інформування суспільства про вплив COVID-19 на заклади освіти (30) [4]. У спільних документах Міжнародної асоціації університетів (МАУ)

та Студентської мережі Еразмуса (СМЕ) розкрито їх дослідження про вплив COVID-19 на заклади освіти [5]. Ці праці показали розвиток вищої освіти в умовах пандемії, а також вплив COVID-19 на її якість. У цьому дослідженні також розглянуто і внесено до списку бібліографії деякі праці про психологічну допомогу учасникам освітнього процесу в надзвичайних ситуаціях, зокрема звіт Міжвідомчого постійного комітету (МПК) «Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації». Головна мета цього Керівництва – забезпечити суб'єкти гуманітарної сфери і громади стратегіями планувати, упроваджувати й координувати систему мінімального мультисекторного реагування для захисту і поліпшення психічного здоров'я, психосоціального добробуту населення в умовах надзвичайної ситуації. Керівництво спрямоване на реалізацію мінімального реагування, що є надзвичайно потрібним, першочерговим і невідкладним у разі надзвичайної ситуації. Мінімальне реагування – це першочергові обов'язкові заходи; це суттєві перші кроки, які закладають основу для комплексних подальших дій (зокрема на стадії стабілізації та/або раннього відновлення) [7]. Надання психологічної й емоційної підтримки учням є запорукою успіху студентів, пояснюється у «Рекомендаціях з дистанційної освіти упродовж COVID-19», підготовлених Міжурядовою організацією «Співдружність навчання» [6].

Помітний внесок у дослідження проблеми використання технологій відкритої освіти зробив В. Биков [9], [10], який розглянув особливості, принципи та технології відкритої освіти.

Привертаючи увагу до принципово нових пріоритетів суспільства, що ввійшло в інформаційний етап свого розвитку, сучасні вчені (В. Андрущенко, М. Кириченко, О. Отич та ін.) зазначають, що його головною цінністю є не самі інформаційно-комунікаційні технології, а люди як творці й споживачі цих технологій. Тому, крім технологічного виміру, інформаційне суспільство має конституювати себе в гуманітарному, масмедійному, культурологічному та освітньо-науковому вимірах [11], [12]. Також, українські вчені, а саме, Л. Петренко, О. Базелюк зазначають, що технологіям для дистанційного професійного навчання останнім часом приділяють значну увагу. Для вирішення виявлених проблем, що стосуються етапів упровадження у заклади освіти технологій дистанційного професійного навчання, проводяться веб-семінари, веб-конференції, підвищення кваліфікації для педагогів в Україні [16].

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета статті є розкриття сутності ініціатив ООН та Юнеско у період впливу COVID-19 на заклади освіти у світі та Україні. Висвітлити й проаналізувати якість освіти та забезпечення безперервне оновлення змісту освіти на основі новітніх досягнень культури, науки, техніки, зокрема застосування інноваційних методів у процесі використання інформаційних технологій у навчальному процесі у період COVID-19.

Відповідно до зазначеної мети у статті поставлено такі **завдання**:

1. Проаналізувати дії міжнародних організацій у період впливу COVID-19, що сприяли організації освітнього процесу у закладах освіти.
2. Розкрити зміст міжнародних документів у яких охарактеризувалися основні компоненти готовності педагогів та студентів до змішаного навчання в Україні та світі.

3. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ / THE THEORETICAL BACKGROUNDS

За даними ЮНЕСКО, 1 квітня 2020 року школи та заклади вищої освіти (ЗВО) було закрито у 185 країнах, що торкнулося 1 542 412 000 учнів, які становлять 89,4% загальної кількості учнів. На початку травня деякі країни, в яких число випадків смертності зменшилося, почали скасовувати заходи, пов'язані з утриманням учнів удома. Однак 7 травня школи та ЗВО все ще були закриті в 177 країнах, що стосувалося 1 268 164 088 учнів, які становлять 72,4% загальної кількості учнів [8].

З метою більш глибокого розуміння наслідків COVID-19 на вищу освіту та вивчення перших заходів, ухвалених ЗВО в усьому світі для реагування на кризу, Міжнародна асоціація університетів (МАУ) ухвалила рішення про початок Глобального огляду щодо впливу COVID-19 на світову систему вищої освіти. До цієї проблематики приєдналися різні організації, такі, як, наприклад, Інститут міжнародної освіти (ІМО) в США або Європейська асоціація міжнародної освіти (ЄАМО) і Студентська мережа Еразма (СМЕ) в Європі, які провели свої дослідження. Ці дослідження цікаві тим, що вони орієнтовані на конкретні зацікавлені сторони у сфері вищої освіти.

Так, Міжурядова організація «Співдружність навчання» опублікувала «Рекомендації з дистанційної освіти упродовж COVID-19» (Рекомендації). Цю організацію створено для сприяння розвитку та спільному використанню відкритого навчання, упровадження ресурсів і технологій для дистанційної освіти. Нещодавно термін «дистанційне навчання» став широко застосовуватися. У рекомендаціях Міжурядової організації зазначається, що дистанційне навчання – це надзвичайний захід, який

намагається повторити процес викладання та навчання в класі в режимі онлайн, а також може розглядатися як форма віддаленого навчання [6]. У дослідженнях Міжурядової організації «Співдружність навчання» стверджується, що у майбутньому переважатиме дистанційна освіта. Дослідження показують, що дистанційна освіта може поліпшити якість, зменшити витрати, а також розширити доступ до навчання для великої кількості студентів. Лише університети «Співдружності» обслуговують понад 4,4 мільйона студентів (COL, 2017), тоді як Національний інститут відкритого шкільного навчання (Індія) має сукупний набір 2,71 мільйона (NIOS, 2020). Через свою гнучкість відкрита освіта зручна для студентів, які мають сімейні або соціальні обов'язки, що заважають їм отримати доступ до навчання у самому закладі освіти [6].

У Рекомендаціях відображено «Основні елементи дистанційної освіти», а саме:

- вона має здійснюватися за допомогою різних технологій і підходів;
- за допомогою навчальних ресурсів вона має підтримувати самонавчання та доступ студентів, які зможуть використовувати їх за допомогою різних гаджетів, зокрема друку, радіо, телебачення, комп'ютерів, мобільних телефонів та Інтернету; навчання може відбуватися без того, щоб студенти та викладачі знаходилися в одному місці одночасно;
- викладання та навчання має базуватися на надійних педагогічних принципах керованої дидактичної бесіди та доцільного використання двосторонніх засобів комунікації й технологій, що допомагають підтримувати діалог і спілкування. Взаємодія викладачів і студентів є невід'ємною частиною дистанційного навчання.

Зважаючи на нещодавні експрес-дослідження, проведені в Австралії, можна припустити, що «змішане навчання», поєднуючи очне та дистанційне навчання, може бути таким же ефективним, як і навчання в класі для багатьох студентів (Finkel, 2020) [6]. У спільних документах Міжнародної асоціації університетів (МАУ) та Студентської мережі Еразмуса (СМЕ) щодо пандемії COVID-19 зазначено, що суттєво постраждала міжнародна співпраця, зокрема обмін студентами між державами.

Опитування про вплив COVID-19 на обмін студентами в Європі було розроблено СМЕ стосовно студентів, які навчалися за програмами обміну. Це опитування було доступне з 19 березня по 30 березня 2020 р. Опитування отримало 21 930 відповідей, з них 76% – з програми Erasmus + Student, 10,7% – зі стажування за програмою Erasmus + та 6,8% – за міжнародною кредитною мобільністю за програмою Erasmus + [5]. СМЕ та МАУ пропонують спільні роздуми про вплив COVID-19 на таких студентів. Так, пандемія COVID-19

показала потребу в підтримці студентів більш цілісно не лише на академічному рівні. Усього 42% представників ЗВО заявили, що їхні ЗВО і партнерські установи за кордоном мали розроблені плани на випадок непередбачуваних ситуацій, 34% представників заявили, що їхні власні університети і 23% не мали планів на випадок непередбачуваних ситуацій ні у своїх установах, ні у партнерських установах за кордоном. В опитуванні, розробленому СМЕ, на запитання щодо того, хто їх підтримував під час пандемії, лише 44,6% визначили свій домашній університет [5]. У цей період студенти стикалися з багатьма проблемами у повсякденному житті, зокрема, психічного здоров'я, почуття тривоги й ізоляції. Міжнародні організації пропонують ужити заходів для запобігання подібних ситуацій, забезпечуючи належну підтримку студентам. Крім того, студенти скаржилися, що вони ставали жертвами расизму. Заклади вищої освіти мусять перейти від управління кризовими ситуаціями до більш довгострокового планування на новий навчальний рік. Знадобляться нові рішення під час кризи щодо правильного балансу між очним та онлайн-навчанням, між фізичною мобільністю та «віртуальним обміном». Міжнародна мобільність буде більш складною, іноземні студенти потребуватимуть більшої, можливо, іншої підтримки закладів вищої освіти. Тому нині, як ніколи, потрібно, щоб ЗВО та студенти тісно співпрацювали у пошуку рішень для забезпечення сучасного й майбутнього поколінь студентів щодо здобуття знань [5].

Однією з пріоритетних дій у надзвичайній ситуації є захист і поліпшення психічного здоров'я та психосоціального добробуту людей. Суттєвим недоліком залишається відсутність мультисекторної, міжвідомчої структури, яка забезпечувала б ефективне координування, визначала б дієві та потенційно шкідливі практики і роз'яснювала б, як різні підходи до психічного здоров'я та психосоціальної підтримки (ПЗПСП) доповнюють один одного. Це керівництво відображає ідеї фахівців-практиків із різних географічних регіонів, дисциплін та секторів, а також консенсус серед спеціалістів щодо належної практики. Отже, основна ідея полягає в тому, що на ранньому етапі надзвичайної ситуації потрібна соціальна підтримка постраждалому населенню для його захисту і збереження психічного здоров'я й психосоціального добробуту. Крім того, для конкретних випадків керівництво рекомендує певні психологічні і психіатричні інтервенції. У цьому документі комплексний термін «психічне здоров'я та психосоціальна підтримка» вживають для опису будь-якого типу місцевої чи зовнішньої підтримки, спрямованої на захист чи сприяння психосоціальному добробуту та/або запобігання чи лікування психічних розладів [7].

4. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODS

У своєму дослідженні використовувала методи контент-аналізу сайтів і сторінок ООН та ЮНЕСКО, а також інших міжнародних організацій. Для проведення дослідження було використано комплекс теоретичних методів – аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, емпіричні методи (статті дослідження, статистична база даних).

5. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH RESULTS

У рамках прийнятої Європейською Радою навесні 2010 р. Стратегії соціально-економічного розвитку Європейського Союзу на період до 2020 року «Europe-2020» було ухвалено одну з її семи флагманських ініціатив (flagship initiatives) – «Цифровий порядок денний для Європи» (Digital agenda for Europe). Саме ця галузева стратегія є основним нині діючим проектним документом з розвитку інформаційної сфери Євросоюзу. У 2020 р. Кабінет Міністрів України і Європейський Союз 11 лютого підписали нову Програму підтримки електронного урядування та цифрової економіки в Україні, тобто діджиталізації. Діджиталізація – це процес переведення різноманітної інформації у всіх її формах – текстовій, звуковій, графічній – у цифровий формат, зрозумілий сучасним гаджетам [2].

Так, у період наслідків пандемії covid-19 відкрита освіта показала на часі можливості і недоліки в організації освітнього процесу, але вона дала можливість також і не зупинити освітній процес. Для закладів освіти Міністерством освіти і науки України були видані нормативно правові документи і листи, а саме: наказ МОН України від 16 березня 2020 року № 406 «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19», лист МОН України № 1/9-173 від 23.03.2020 «Щодо організації освітнього процесу в закладах середньої освіти під час карантину» [14], лист МОН України № 1/9-177 від 25.03.2020 «Щодо організації освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти на період карантину» [15]. Із змісту документів ми бачимо, що освіта, як правило, пропонується в Інтернеті. Так, в умовах карантину науково-педагогічним працівникам дозволили працювати з учнями, що перебували удома, шляхом використання технологій дистанційного навчання з урахуванням матеріально-технічних можливостей закладу освіти. Для здійснення обміну навчальними матеріалами могли застосовуватися будь-які пристрої та інструменти, зокрема мобільний телефон, мобільні додатки. Матеріали могли надсилати електронною поштою, розміщувати на вебсайті закладу загальної середньої освіти, зокрема відео-уроки або гіперпосилання на них.

Під час карантину були запропоновані для закладів освіти онлайн-

сервіси і специфіку їх використання для педагогів, зокрема: Google Classroom, Microsoft Teams, Cisco Webex, Zoom, Class Dojo, Classtime, Viber тощо, а також соцмережі: Googl, Site, Facebook, Instagram, Telegram, Tik Tok, Padlet, Hangouts, Skype [1].

У доповіді про глобальне обстеження МАУ, зазначено країни, які відповіли на запитання щодо організації освітнього процесу у період пандемії COVID-19, (424 відповіді у 111 країнах або територіях). Висвітлено перші п'ять країн, які надали відповіді в табл.1. МАУ виступає як представник вищої освіти при ЮНЕСКО та інших міжнародних організаціях і служить глобальним форумом для керівників установ та асоціацій [8].

Таблиця 1

Основні 5 країн у розбивці за кількістю відповідей

Country	Number of replies	Percentage on all replies
Russian Federation	28	6,6%
Ukraine	18	4,3%
Argentina	17	4%
France	16	3,8%
Romania	15	3,6%

Дві третини повідомили, що викладання в класах було замінено дистанційним навчанням, а чверть з них в даний час призупинила навчання, проте заклади працюють над розробкою рішень для продовження викладання та навчання за допомогою цифрових засобів або засобів самонавчання.

Тільки 7% повідомили, що викладання було скасовано (рис. 1).

Рис. 1 Як Covid-19 вплинув на освітній процес у закладах освіти

В Україні з 12 березня 2020 року закриті дитячі ясла, загальноосвітні середні школи, коледжі, позашкільні навчальні заклади, виші, заклади бакалаврату, аспірантури та післядипломної освіти. Освіта в країні перейшла на онлайн-форми [13]. З початку карантину вищі навчальні заклади не були повністю підготовлені до онлайн-освіти, вони використовували лише окремі елементи онлайн-освіти. У 2019 році дослідження, проведене Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, показало, що 68% вищих навчальних закладів мають внутрішню систему забезпечення якості та 32% деяких елементів цієї системи [13]. Незважаючи на несподіване оголошення в країні загальнонаціонального карантину університети швидко організували процес онлайн-освіти. Так, 80% респондентів були готові і підготовлені до онлайн-освіти, а 18,6% не були підготовлені належним чином до онлайн-роботи. Тож, незважаючи на відсутність досвіду лектора, вони були готові до організації онлайн-освіти. Онлайн-навчання велося на різних онлайн-платформах з використанням відеозв'язку – Moodle, Google Meets, Zoom та ін. Онлайн-конференції, дебати, дискусії, лекції та семінари.

В Україні приділялася увага впровадження дистанційної освіти не лише у закладах вищої освіти, таке дослідження зроблено Л. Петренко. У своїй праці вона зазначила, що «...переваги дистанційної освіти в останнє десятиліття було продемонстровано розвиненими країнами; "...дистанційне навчання починають використовувати в українській професійній освіті"; "...інтерес до дистанційного навчання значно зріс завдяки: по-перше, пряме використання інформації та знань у виробництві та сфері послуг, тобто зосередження уваги на процесах безперервної освіти..."» [16].

6. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Отже, українські педагоги та колеги з ЄС не мали суттєвого досвіду онлайн-освіти, але швидко відреагували та адаптувалися до змін. Це також стосується управління вищими навчальними закладами. Рекомендації та пропозиції щодо онлайн-трансформації вищої освіти в Україні та ЄС на підставі висновків міжнародних організацій: розробити відповідну національну політику / основи для поширення дистанційного навчання; політика має бути зосереджена на стандартному навчанні, результати або компетенції, незалежно від способів навчання; розробити інклюзивну політику та зосередити увагу на інвалідах, щоб гарантувати, що ніхто не є покинути позаду; збільшення інвестицій у забезпеченні навчальних закладів необхідними інформаційними технологіями; сприяти розвитку національних платформ для підтримки онлайн-навчання; розробити та

впровадити політику / стратегію навчання з підтримкою технологій доступні та відповідні потребам учнів.

Перспективи подальших досліджень. Незважаючи на важливість подій у сфері вищої освіти в Україні, згідно з тимчасовими обмеженнями цього питання, ретельні дослідження поки не проводилися. Систематичний аналіз онлайн-освіти під час COVID-19 та рекомендацій відсутній. Метою наступного дослідження є накопичення статистичних даних та розробка нормативно-правової бази онлайн-освіти в Україні та ЄС. Тому тема цієї статті актуальна, сучасна і важлива, а також потребує подальших досліджень.

7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] І. Г. Отамась, «Перспективи розвитку відкритої освіти у закладах освіти України у період наслідків пандемії COVID-19», на *IV Міжнар. наук. конф. Української асоціації дослідників освіти Імплементация європейських стандартів в українські освітні дослідження – 2020*. Дрогобич: Видавництво ТЗОВ «Трек-ЛТД», 2020, с. 114–116.
- [2] М. О. Кириченко, І. Г. Отамась, «Діджиталізація в умовах інтеграції України в Європейський Союз», на *9 Міжнар. наук. конф. Інформація, комунікація, суспільство – 2020*. Львів: Видав. Львівська політехніка, 2020, с. 117–118. [Електронний ресурс]. Доступно: http://ics.skid-lp.info/ics_2020.pdf
- [3] Цілі сталого розвитку в Україні. *United Nations. Ukraine. Глобальні веб-ресурси*. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://sdg.org.ua/ua/pro-globalni-tsili/quality-education>
- [4] «Regional/National Perspectives on the Impact of COVID-19 on Higher Education», *Published by the International Association of Universities, August 2020*. [Електронний ресурс]. Доступно: https://www.iau-aiu.net/IMG/pdf/iau_covid-19_regional_perspectives_on_the_impact_of_covid-19_on_he_july_2020.pdf
- [5] «Join paper: IAU and ESN COVID-19 impact on Higher Education: Institutional and Students' Perspectives», *Published by the International Association of Universities and the Erasmus Student Network*. [Електронний ресурс]. Доступно: https://www.iau-aiu.net/IMG/pdf/joint_paper_iau_and_esn_institutional_and_students_perspectives_of_covid-19_impact_on_higher_education.pdf
- [6] Guidelines on Distance Education during COVID-19. *Commonwealth of Learning, 2020*. [Електронний ресурс]. Доступно: http://oasis.col.org/bitstream/handle/11599/3576/2020_CO_L_Guidelines_Distance_Ed_COVID19.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- [7] «Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації: перелік контрольних

показників для використання на місцях», *IASC Міжвідомчий постійний комітет (МПК)*. Київ, Україна: Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2017, 36 с. ISBN 978-617-615-075-6. [Електронний ресурс].

Доступно: https://interagencystandingcommittee.org/system/files/iasc_guidelines_on_mental_health_and_psychosocial_support_in_emergency_settings_checklist_for_field_use_iasc_2017_-_ukrainian_language_version_0.pdf

- [8] «The impact of COVID-19 on higher education around the world», *International Association of Universities. The Global Voice of Higher Education*. [Електронний ресурс]. Доступно: https://www.iau-aiu.net/IMG/pdf/iau_covid19_and_he_survey_report_final_may_2020.pdf
- [9] В. Ю. Биков, *Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія*. Київ, Україна: Атіка, 2009, 684 с.
- [10] В. Ю. Биков, «Інноваційний розвиток засобів і технологій систем відкритої освіти», *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. праць*. Київ – Вінниця: ТОВ фірма «Планер», Вип. 29, с. 32–40, 2012.
- [11] М. О. Кириченко, О. М. Отич, В. В. Олійник, «Проблеми і перспективи розвитку післядипломної освіти в інформаційному суспільстві», *Інформаційні технології і засоби навчання*, Т. 65, № 3, 2018. [Електронний ресурс].
Доступно: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2380>
- [12] І. Г. Отамась, «Відкрита освіта для професійного розвитку педагогів», *на II Міжнар. наук-практ. конф. Актуальні проблеми технологічної і професійної освіти*. Глухів: Видав. Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2020, с. 204–206.
- [13] N. Stukalo, A. Simakhova, «COVID-19 Impact on Ukrainian Higher Education», *Universal Journal of Educational Research*, 8(8), 3673–3678, 2020. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://www.hrpub.org>
- [14] Міністерство освіти і науки України. (2020, Берез. 23). *Лист № 1/9-173, «Щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти під час карантину»*. [Електронний ресурс].
Доступно: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-osvitnogo-procesu-v-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-pid-chas-karantinu>
- [15] Міністерство освіти і науки України. *Офіційний веб-сайт*. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-osvitnogo-procesu-v-zakladah-profesijnoi-profesijno-tehnichnoyi-osviti-na-period-karantinu>
- [16] L. Petrenko, S. Kravets, O. Bazeliuk, L. Maiboroda, I. Muzyka, «Analysis of the current state of distance learning in the vocational education and training institutions», *E3S Web of Conferences 166, 10010 (2020). ICSF 2020*. [Електронний ресурс].

Доступно: https://lib.iitta.gov.ua/720179/1/L.%20Petrenko_2020_10010.pdf
<https://doi.org/10.1051/e3sconf/202016610010> ICSF 2020

UNESCO AND UN ON POPULATION AWARENESS ABOUT COVID-19: PROSPECTS

Mykola Kyrychenko,

Habilitated Doctor in Philosophy, Corresponding Member of the
Academy of Sciences of Higher Education of Ukraine,
rector of SIHE «University of Educational Management».
Kyiv, Ukraine.

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1756-9140>
kmumo@i.ua

Inna Otamas,

Doctor of Philosophy in History,
Head of the Department for Scientific Work, Associate Professor of the Department
of Professional and Higher Education at Central Institute of Postgraduate Education,
SIHE «University of Educational Management».
Kyiv, Ukraine.

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-3098-2274>
OtamasInna@ukr.net

Abstract. During the COVID-19 pandemic, new opportunities and forms of teaching, learning, communication and research opened up for millions of students, teachers and researchers. It is clear that the impact of COVID-19 on the higher education system has been enormous. Many universities had flexible responses to the crisis, but statistics from a survey by the International University Association (UIA) show that not all higher education institutions were ready to provide full-fledged online programs. The article analyzes the problems of the crisis in the educational sphere during the COVID-19 pandemic, solutions and forms of support by governments of different countries and international organizations. The research showed data of UIA global survey on the impact of COVID-19 on higher education worldwide discovering that almost two-thirds of respondents who answered questions about their chosen form of education said that teaching was conducted distantly. This result is consistent with U-Multirank data showing that almost 60% of universities worldwide reported online learning conditions in their strategic planning for COVID-19 [4]. The International Association of Universities (UIA) founded in 1950 under the auspices of UNESCO, is a leading global association of higher educational institutions and organizations around the world. UIA brings together its members from more than 120 countries to reflect on and act on common priorities. UIA is an

independent non-governmental organization and an official partner of UNESCO. UIA is the voice of higher education for UNESCO and other international organizations and provides a global forum for leaders of institutions and associations. Its services are made available as a matter of priority to members, as well as to organizations, institutions and authorities involved in higher education, as well as policy makers, professionals, administrators, teachers, researchers and students.

Keywords: UNESCO; UN; the COVID-19 pandemic; education; online learning.

ЮНЕСКО И ООН О ИНФОРМИРОВАННОСТИ НАСЕЛЕНИЯ ПРО COVID-19: ПЕРСПЕКТИВЫ

Кириченко Николай Алексеевич,

доктор философии, член-корреспондент Академии наук
высшего образования Украины,
ректор ГУВО «Университет менеджмента образования».
Киев, Украина.

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1756-9140>
ktumto@i.ua

Отамась Инна Григорьевна,

кандидат исторических наук, заведующая отделом научной работы,
доцент кафедры университетского и профессионального образования
Центрального института последипломного образования
ГУВО «Университет менеджмента образования».
Киев, Украина.

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-3098-2274>
OtamasInna@ukr.net

Аннотация. В период пандемии COVID-19 открылись новые возможности и формы обучения, преподавания, общения и проведения исследований для миллионов учащихся, преподавателей и исследователей. Понятно, что влияние COVID-19 на систему высшего образования было огромным. Многие университеты гибко отреагировали на кризис, но, как показывают статистические данные после опроса Международной ассоциации университетов (МАУ), не все высшие учебные заведения были готовы к оказанию полноценных онлайн-программ. В статье проанализированы проблемы кризиса в образовательной сфере в период пандемии COVID-19, способы выхода из нее и формы поддержки правительствами разных стран и международными организациями. Результаты исследования показали, что во время глобального опроса МАУ по влиянию COVID-19 на высшее

образование во всем мире почти 2/3 респондентов, которые отвечали на вопросы по выбранной форме обучения, отмечали, что преподавание проводилось дистанционно. Этот результат согласуется с данными U-Multirank, которые показывают, что почти 60% университетов во всем мире сообщали об условиях онлайн-обучения в своем стратегическом планировании в COVID-19 [4]. Международная ассоциация университетов (МАУ), основанная в 1950 году под эгидой ЮНЕСКО, является ведущей глобальной ассоциацией высших учебных заведений и организаций всего мира. МАУ объединяет своих членов с более чем 120 стран для размышлений и действий по совместным приоритетам. МАУ является независимой неправительственной организацией и официальным партнером ЮНЕСКО. МАУ выступает голосом высшего образования для ЮНЕСКО и других международных организаций и обеспечивает глобальный форум для руководителей учреждений и ассоциаций. Ее услуги в приоритетном порядке доступны членам, а также организациям, учреждениям и органам власти, занимающимся высшим образованием, а также лицам, принимающим решения по политике, специалистам, администраторам, преподавателям, исследователям и студентам.

Ключевые слова: ЮНЕСКО; ООН; пандемия COVID-19; образование; онлайн-обучение.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] I. H. Otamas, «Perspektyvy rozvytku vidkrytoi osvity u zakladakh osvity Ukrainy u period naslidkiv pandemii COVID-19», na IV Mizhnar. nauk. konf. Ukrainskoi asotsiatsii doslidnykiv osvity Implementatsiia yevropeyskykh standartiv v ukrainski osvitni doslidzhennia – 2020. Drohobych: Vydavnytstvo TzOV «Trek-LTD», 2020, s. 114–116.
- [2] M. O. Kyrychenko, I. H. Otamas, «Didzhytalizatsiia v umovakh intehratsii Ukrainy v Yevropeyskyi Soiuz», na 9 Mizhnar. nauk. konf. Informatsiia, komunikatsiia, suspilstvo – 2020. Lviv: Vydav. Lvivska politekhnik, 2020, s. 117–118. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: http://ics.skid-lp.info/ics_2020.pdf
- [3] Tsili staloho rozvytku v Ukraini. United Nations. Ukraine. Hlobalni veb-resursy. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <http://sdg.org.ua/ua/pro-hlobalni-tsili/quality-education>
- [4] «Regional/National Perspectives on the Impact of COVID-19 on Higher Education», Published by the International Association of Universities, August 2020. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: https://www.iau-aiu.net/IMG/pdf/iau_covid-19_regional_perspectives_on_the_impact_of_covid-19_on_he_july_2020.pdf

- [5] «Join paper: IAU and ESN COVID-19 impact on Higher Education: Institutional and Students' Perspectives», Published by the International Association of Universities and the Erasmus Student Network. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: https://www.iau-aiu.net/IMG/pdf/joint_paper_iau_and_esn_-_institutional_and_students_perspectives_of_covid-19_impact_on_higher_education.pdf
- [6] Guidelines on Distance Education during COVID-19. Commonwealth of Learning, 2020. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: http://oasis.col.org/bitstream/handle/11599/3576/2020_COL_Guidelines_Distance_Ed_COVID19.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- [7] «Kerivnytstvo MPK z psykhnichnoho zdorovia ta psykosotsialnoi pidtrymky v umovakh nadzvychainoi sytuatsii: perelik kontrolnykh pokaznykiv dlia vykorystannia na mistsiakh», IASC Mizhvidomchyi postiyni komitet (MPK). Kyiv, Ukraina: Univ. vyd-vo PULSARY, 2017, 36 s. ISBN 978-617-615-075-6. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: https://interagencystandingcommittee.org/system/files/iasc_guidelines_on_mental_health_and_psychosocial_support_in_emergency_settings_checklist_for_field_use_iasc_2017_-_ukrainian_language_version_0.pdf
- [8] «The impact of COVID-19 on higher education around the world», *International Association of Universities. The Global Voice of Higher Education*. [Електронний ресурс]. Доступно: https://www.iau-aiu.net/IMG/pdf/iau_covid19_and_the_survey_report_final_may_2020.pdf
- [9] V. Yu. Bykov, *Modeli orhanizatsiinykh system vidkrytoi osvity: monohrafiia*. Kyiv, Ukraina: Atika, 2009, 684 s.
- [10] V. Yu. Bykov, «Innovatsiinyi rozvytok zasobiv i tekhnolohii system vidkrytoi osvity», *Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky u pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy: zb. nauk. prats.* Kyiv – Vinnytsia: TOV firma «Planer», Vyp. 29, s. 32–40, 2012.
- [11] M. O. Kyrychenko, O. M. Otych, V. V. Oliinyk, «Problemy i perspektyvy rozvytku pisliadyplomnoi osvity v informatsiinomu suspilstvi», *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, T. 65, № 3, 2018. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2380>
- [12] I. H. Otamas, «Vidkryta osvita dlia profesiinoho rozvytku pedahohiv», na II Mizhnar. nauk-prakt. konf. Aktualni problemy tekhnolohichnoi i profesiinnoi osvity. Hlukhiv: Vydav. Hlukhivskiyi NPU im. O. Dovzhenka, 2020, s. 204–206.
- [13] N. Stukalo, A. Simakhova, «COVID-19 Impact on Ukrainian Higher Education», *Universal Journal of Educational Research*, 8(8), 3673–3678, 2020. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://www.hrpub.org>
- [14] Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2020, Berez. 23). Lyst № 1/9-173, «Shchodo orhanizatsii osvitnoho protsesu v zakladakh zahalnoi serednoi

osvity pid chas karantynu». [Elektronnyi resurs].

Dostupno: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-osvitnogo-procesu-v-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-pid-chas-karantynu>

- [15] Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. Ofitsiyni veb-sait. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-osvitnogo-procesu-v-zakladah-profesijnoyi-profesijno-tehnichnoyi-osviti-na-period-karantynu>

- [16] L. Petrenko, S. Kravets, O. Bazeliuk, L. Maiboroda, I. Muzyka, «Analysis of the current state of distance learning in the vocational education and training institutions», E3S Web of Conferences 166, 10010 (2020). ICSF 2020. [Elektronnyi resurs].

Dostupno: [https://lib.iitta.gov.ua/720179/1/L.%20Petrenko 2020 10010 .pdf](https://lib.iitta.gov.ua/720179/1/L.%20Petrenko%202020%2010010.pdf) <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202016610010> ICSF 2020

*Стаття надійшла до редакції
20 вересня 2020 року*